

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

5 december 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Interpellatie van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de dringende noodzaak van de opmaak van een prioritaire inventarisatie van het kusterfgoed

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de inventarisatie van monumenten en erfgoed in Vlaamse gemeenten met het oog op bescherming en beheer

Vraag om uitleg van de heer Jo Vermeulen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toekomst en de rol van de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen en de concertzalenproblematiek in het algemeen

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de eventuele invoering van de cultuurkaart

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de bestemming van de Bottelarij

Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het jeugdruimteplan van de gemeenten

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 5 december 2002

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Dany Vandebossche*– De interpellatie wordt gehouden om 14.06 uur.***Interpellatie van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de dringende noodzaak van de opmaak van een prioritaire inventarisatie van het kust erfgoed**

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwkerke tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de dringende noodzaak van de opmaak van een prioritaire inventarisatie van het kust erfgoed.

De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, de jongste tijd staat het bedreigde kustpatrimonium in de belangstelling. Dat is terecht. In het licht van een duurzaam en kwaliteitsvol kusttoerisme sluit de bezorgdheid om het behoud van resten waardevol architecturaal kust erfgoed immers naadloos aan bij de decretale, ministeriële en parlementaire initiatieven om de resten van duinen en kustpolders te beschermen, te verwerven en te beheren.

De dynamiek die het kusttoerisme met zich meebrengt – in casu vooral de bouwprojecten in opdracht van promotoren, gemeenten en particulieren – vereist immers, in het licht van een duurzame aantrekkelijkheid van de kust, eveneens een specifieke aanpak op vlak van het architecturale erfgoed. Zo staan er in de oude binnenstad van Blankenberge heel wat prachtige art-nouveaubouwen. Bouwontwikkelaars hebben er hun oog op laten vallen, omdat ze in de rest van Blankenberge geen ruimte meer hebben voor hun projecten. Ze

speuren de hele kust af naar oude gebouwen, om in de plaats ervan appartementsblokken op te richten.

Een transparant beschermingsbeleid terzake bezorgt niet alleen aan de monumentenminnaars, de bewoners, toeristen, deskundigen en beleidsverantwoordelijken duidelijkheid of gemoedsrust, maar schept ook duidelijkheid voor de projectontwikkelaars. Ik heb contact opgenomen met een aantal van die mensen. Ze zeggen dat het voor hen beter zou zijn mochten ze duidelijk weten welke monumenten worden beschermd en welke niet. Als ze nu een gebouw aankopen dat niet beschermd is, en een paar maanden nadien ontstaat er heisa over, dan weten ze het ook niet meer. Ik kan dus wel enig begrip opbrengen voor die mensen.

We hebben het hier meermaals besproken in deze commissie. De Vlaamse overheid inventariseert momenteel de werken van architecten zoals Renaat Braem, Huib Hoste en Henry Van de Velde, en typische gebouwen zoals 19e-eeuwse kerken in neostijl of wederopbouwarchitectuur van na de Eerste Wereldoorlog in Leuven. Daarnaast komen ook waardevolle stads- en dorpsgezichten aan bod, in de reeks 'Bouwen, door de eeuwen heen'. Deze prioritaire inventarisatie moet dringend met het specifieke kust erfgoed worden aangevuld.

Aan de kust zijn immers duidelijk drie architecturale golven aangespoeld. De eerste golf dateert van rond 1900, en de eerste decennia van de twintigste eeuw. Hij uit zich in villawijken in De Panne, De Haan, Westende, Knokke-Het Zoute, Duinbergen, enzovoort, geïnspireerd op de Engelse tuinwijkmodellen in landschappelijk aangelegde stedenbouwkundige structuren, op de Engelse en Anglo-Normandische cottagearchitectuur en op de meer stedelijke belle-epoque-architectuur, zoals in Blankenberge en Oostende. De tweede golf greep plaats in de late jaren twintig en de jaren dertig en maakt gebruik van modernistische architectuurvor-

Van Nieuwkerke

men, geïnspireerd door de architectuur van Le Corbusier enerzijds en van de art-deco-architectuur of een vermenging van beide strekkingen anderzijds. Ten slotte is er de derde golf van na de Tweede Wereldoorlog met laatmodernistische architectuur zoals het Oostendse casino van Leon Stijnen en het stadhuis van architect Victor Bourgeois. Het verheugt me dat het casino van Knokke-Heist nu ook op de beschermingslijst staat. Dat is een goede zaak.

Voor de opmaak van deze inventarisatie en waardebepaling van het kustergegoed is er voldoende kennis aanwezig. Zo zijn er nu reeds hier en daar een aantal inventarisaties gaande, zijn er publicaties en studies terzake, en is er beleidsvoorbereidend werk gebeurd.

Mijnheer de minister, bent u bereid om spoedig een onderzoeksproject uit te schrijven opdat, binnen een heel korte termijn, een beleidsvoorbereidend en -ondersteunend document kan worden opgesteld betreffende een prioritaire en algemene bescherming van het kustergegoed? Ik wil een analogie maken met de kustpolders. Het Instituut voor Natuurbehoud heeft daar zeer gestoffeerd de waardevolle polders in beeld gebracht. Ik stel een analoog onderzoek voor. Als dat document er is, kunt u op basis daarvan een doeltreffend en transparant beleid voeren.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik heb veel appreciatie voor de bekommernis van de interpellant voor het patrimonium aan de kust. Wanneer de parlementsleden daar mee behoeft van zijn, dan versterkt dit de politieke discussie en het draagvlak om initiatieven te nemen. Het is een feit dat vooral van de jaren zestig tot de jaren negentig van de vorige eeuw zeer zorgeloos werd omgesprongen met dit erfgoed. We kunnen bijna gewagen van vandalisme.

Ik heb besloten om onder meer het casino van Knokke-Heist op de ontwerprijst te plaatsen, zodat we onze vrijheid van handelen bewaren en niet afhankelijk zijn van anderen. Ik zal natuurlijk oog hebben voor de ideeën en plannen, maar zal daar actief aan participeren.

Prachtige stadsgezichten met unieke belle-époquevillen, zoals aan het zogenaamde Petit Nice op de Oostendse zeedijk, ten westen van het casino,

zijn opgeofferd aan hoogbouw. Die hoogbouw moest de zogenaamde democratisering van het toerisme mogelijk maken. In elk geval leidde dat tot de teloorgang van zeer veel waardevolle kustarchitectuur. Daarom ben ik van oordeel dat we vandaag behoedzaam, maar ook alert en assertief moeten omspringen met het resterende bouwkundig erfgoed van onze kustgemeenten. We hebben daarbij niet enkel aandacht voor de belle-époque- of cottage-architectuur. Zoals u terecht zegt, moeten we ook aandacht hebben voor de erfenis van het interbellum en de laatmodernistische architectuur van de jaren veertig en vijftig.

Wat uw vraag over de volledige inventarisatie en waardebepaling van het kustergegoed betreft, kan ik u meedelen dat we sinds kort over een bijna volledige inventaris van het bouwkundig erfgoed van de Vlaamse kust beschikken. Op Zeebrugge na is de inventaris voltooid. De inventaris van het bouwkundig erfgoed van de westkust, met name van de gemeenten De Panne, Koksijde en Nieuwpoort, is gepubliceerd in boekdeel '8n' van de reeks 'Bouwen door de eeuwen heen'. U kunt de tekst op de website van de afdeling Monumenten en Landschappen raadplegen. In deze gemeenten zijn verschillende gebouwen al beschermd, zoals de Dumontwijk, de zeedijkvillen van De Panne en de Senegalese wijk van Koksijde.

De inventaris van de middenkust, voor de gemeenten Middelkerke, Oostende, Bredene en De Haan, is opgemaakt in de periode 1993-2000. Op basis van die gegevens zijn sinds 1999 een twintigtal monumenten beschermd in Middelkerke en een dertigtal in Oostende. De gehele Concessie in De Haan is al sinds 1995 beschermd. Die inventaris is nog niet opgenomen in 'Bouwen door de eeuwen heen'. Het redactiewerk is immers tijdrovend. Die publicatie is belangrijk, maar ze moet even wachten omdat het actief optreden op het terrein belangrijker is.

Als resultaat van deze beleidskeuze kan ik u meedelen dat de inventaris van het bouwkundig erfgoed voor Blankenberge en Knokke in 2002 was afgewerkt. U kunt die inventaris raadplegen op voornoemde website. Dit gaf daarenboven aanleiding tot beschermingsvoorstellen voor een tachtigtal monumenten in Blankenberge en een zestigtal in Knokke waarvoor de procedure thans loopt of zeer binnenkort zal worden opgestart.

Zowel bij de inventarisatie als bij de bescherming van onze waardevolle kustarchitectuur wordt aandacht besteed aan de drie door u aangehaalde architecturale golven. Een opsomming van de volle-

Van Grembergen

dige lijst zou ons te ver leiden, maar ik wil u alvast volgend beknopt overzicht niet onthouden. De eerste golf met onder meer de cottage- en belle-époque-architectuur is in ons beschermd erfgoed ruim vertegenwoordigd. Ik noemde zojuist reeds de beschermde Dumontwijk in De Panne, en de Senegalese Wijk te Koksijde en de Concessie van De Haan. Deze lijst kan nog worden aangevuld met onder meer een aantal villa's op de zeedijken van De Panne, Middelkerke en Oostende, het gave ensemble van belle-époqueburgerwoningen in de Kemmelbergstraat te Oostende en rond de Sint-Rochuskerk te Blankenberge en de beschermde burgerwoningen met fraaie art-nouveaugevels in diezelfde twee badsteden. De hele omgeving van de Sint-Rochuskerk te Blankenberge is op de lijst geplaatst.

Een tweede architectuurgolf situeert zich in het interbellum. Typerend voor de vroege jaren 1920 en dan in het bijzonder de west- en middenkust is de wederopbouw na de verwoestingen van Eerste Wereldoorlog in een stijl die verwijst naar de vooroorlogse architectuur. Zo werden recent onder meer verschillende wederopbouwcottages en -villa's beschermd in Middelkerke en Westende. De art-deco-architectuur is dan weer vertegenwoordigd door onder meer het beschermde Hôtel du Parc en het Hotel Beau Séjour aan respectievelijk het Marie-Joséplein en de Van Isegemlaan te Oostende. Heel wat modernistische panden zijn eveneens als monument beschermd. Ik denk hierbij aan markante boothotels als La Péniche te Oost-Duinkerke en Normandie te Koksijde en aan beschermde residenties als de Warschaustraaf, de Rogierlaan en de Leopold II-laan te Oostende en de woning De Beir te Knokke.

De derde golf is na de Tweede Wereldoorlog gesitueerd. Deze laat-modernistische architectuur wordt pas recent naar waarde geschat. De inventarisering door de administratie Monumenten en Landschappen heeft deze kentering in de hand gewerkt. Het zwaartepunt bevindt zich te Oostende, waar het voormalig Postgebouw, het Casino en het gebouwencomplex van de Wellingtonrenbaan beschermd zijn.

De administratie Monumenten en Landschappen heeft de voorbije jaren heel wat kennis verworven. Aangezien vooral de afdeling West-Vlaanderen een enorme vooruitgang heeft geboekt, lijkt een bijkomend onderzoeksproject me niet noodzakelijk. De inventarisering is uitstekend voorbereid en uitgevoerd. Hoewel het kusterfgoed me na aan het

hart ligt, zou een nieuw onderzoeksproject mijns inziens geen meerwaarde hebben.

Ik ben uiteraard bereid om het kusterfgoed op basis van de inventaris te evalueren. Tijdens deze algemene evaluatie zal ik nagaan of er nog lacunes zijn, welke periode we eventueel hebben verwaarloosd, waar we nog geen evenwicht hebben bereikt en welke waardevolle panden we nog niet hebben beschermd. Op die manier hoop ik deze tekortkomingen zo snel mogelijk weg te werken. In dit verband is het mogelijk dat we de twintig jaar oude inventaris van de Westkust opnieuw moeten bekijken. Elke inventaris geldt voor een bepaalde periode. Op basis van de ondertussen verworven kennis kunnen we misschien achterhalen of we in het verleden overal voldoende aandacht aan hebben geschonken.

Wat de inventarisering van het bouwkundig erfgoed betreft, heeft de administratie Monumenten en Landschappen een indrukwekkende inspanning geleverd. Om de zichtbaarheid te verhogen, zal ik de opdracht geven om onmiddellijk voor de ontsluiting van de beschikbare gegevens te zorgen. Op die manier kan iedereen achterhalen welke kennis we hebben opgedaan.

De heer Van Nieuwkerke heeft terecht opgemerkt dat de eigenaars van panden willen weten wat hen te wachten staat. We weten allemaal dat slechts een gedeelte van de eigenaars de bescherming van een pand weet te appreciëren. Alle eigenaars hebben evenwel het recht te weten in welke situatie ze zich bevinden. Of het hier een gewestplanning of een bescherming betreft, speelt op dit vlak geen enkele rol. Dit betekent dat we snel de nodige beslissingen moeten nemen.

Op basis van onze ervaringen aan de kust wil ik vrij snel te werk gaan. Dit betekent dat ik de democratische overlegmogelijkheden niet altijd uitput. Ik wil niet blindelings tewerk gaan. Ik wil besprekingen voeren met het oog op de functionaliteit. Elke beslissing moet toekomstgericht zijn. Aangezien dit voor de meeste monumenten niet de aangewezen benadering is, mogen we hier geen museale beslissingen nemen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Ik zou de minister vooreerst willen bedanken voor zijn uitvoerig en positief antwoord. Mijn vraag inzake een nieuw onderzoeksproject is beantwoord. Een nauwgezet-

Van Nieuwkerke

te opvolging lijkt me noodzakelijk om eventuele hiaten te ontdekken.

Met uitzondering van Zeebrugge, is de inventarisering in de kustgemeenten praktisch klaar. Mijn vraag is dan ook wanneer de inventarisering in Zeebrugge zal worden voltooid.

Minister Paul Van Grembergen : Er is me gezegd dat de inventarisering van de hele kust, met inbegrip van Zeebrugge, halverwege 2004 zal worden afgerond. De beschermingsbesluiten zullen hier onmiddellijk op volgen. Vervolgens zal ik de opdracht geven om de vroegere beslissingen te evalueren. Binnen drie jaar moeten we over een volledig overzicht van het kustterrein beschikken. Op dat ogenblik zullen we de door velen gewenste bescherming van het karakter van de kust kunnen realiseren.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijns inziens zou de minister hiervoor beter in de nodige budgetten voorzien. De eigenaars van waardevolle, geklasseerde gebouwen zullen het recht hebben om een aantal renovaties uit te voeren. Dit zal uiteraard geld kosten. De minister kan zich hier beter op voorbereiden. Ik heb van een voormalig minister geleerd dat wie iets zegt, er beter bij kan vertellen zeggen hoeveel het kost.

De ambtenaren van Monumenten en Landschappen zijn uiteraard druk bezig, ook op het terrein. Het gaat echter ook om een potentieel voor het kusttoerisme. Ik denk daarbij aan wandelingen in de verschillende gemeenten. Als de inventaris wordt ontsloten, kan vlot de stap worden gezet naar toerisme en cultuurtoerisme. Hier en daar zijn er al initiatieven. Er zal bijvoorbeeld poëzie worden verspreid aan de kust. Ook onze monumenten en gebouwen kunnen eens in het 'zeelicht' worden gesteld.

Minister Paul Van Grembergen : Avignon is niet alleen wereldwijd bekend gemaakt als pauselijke monumentenstad, maar ook als podium voor literatuur en toneel. Dat komt de hele Provence ten goede. U zult begrijpen dat ik met minister Landuyt wil samenwerken om de Vlaamse kust meer ziel en karakter te geven dan de garnalvisser uit het verleden, met alle respect overigens, en het nuttigen van een streekbier. Literaal is daar een goed voorbeeld van. De kust kan waardevol worden voor heel het achterland.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de inventarisatie van monumenten en erfgoed in Vlaamse gemeenten met het oog op bescherming en beheer

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gardeyn tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de inventarisatie van monumenten en erfgoed in Vlaamse gemeenten met het oog op bescherming en beheer.

Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de dienst Monumenten en Landschappen maakt een inventaris van monumenten en cultuurhistorisch erfgoed van alle gemeenten, met het oog op de bescherming en het beheer ervan. Er werd vroeger gesteld dat dit omstreeks 2002 of 2003 klaar zou zijn. Onder andere uit uw beleidsbrief blijkt dat de streefdatum ongeveer kan worden gehaald in alle provincies, behalve West-Vlaanderen, al vernemen we zojuist dat de kust prioriteit zal krijgen.

Mijn bekommernis gaat echter vooral uit naar de plattelandsgemeenten. Met Pittem, waar ik woon, zou men pas klaar zijn in 2008 of zelfs later. Dat betekent dat deze en gelijkaardige gemeenten een aanzienlijke achterstand zullen oplopen bij de uitbouw en ondersteuning van hun beleid ten aanzien van monumenten en cultuurhistorisch erfgoed.

Mijnheer de minister, uit uw antwoord op de vraag van de heer Van Nieuwkerke blijkt dat u goed op de hoogte bent van de situatie. Hoe komt het dat vooral West-Vlaanderen zo'n achterstand heeft opgelopen ? Is er een mogelijkheid om die achterstand versneld weg te werken ? Kunnen de betrokken gemeenten intussen worden gesteund in hun monumenten- en erfgoedbeleid ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, alles begint met inventarisatie. Een

Van Grembergen

goed preventief en curatief beleid is zonder inventaris onmogelijk. In het midden van de jaren zeventig startte de toenmalige Rijksdienst voor Monumenten en Landschappen met de systematische inventarisatie van ons bouwkundig erfgoed. De resultaten daarvan werden gepubliceerd in een bijzonder merkwaardige reeks *Bouwen door de eeuwen heen*.

Bij het begin van deze regeerperiode in 1999 was ongeveer twee derden van Vlaanderen geïnventariseerd. Toen reeds bleek dat de inventarisatie van het bouwkundig erfgoed in de provincie West-Vlaanderen sterkt achterop hinkte bij de rest van Vlaanderen. Ik ben me daar inderdaad ten zeerste van bewust. Is het nodig dat ik een politieke analyse maak van het feit dat West-Vlaanderen is achtergebleven? In het verleden speelden bij zulke verantwoordelijkheden vaak afkomst, het eigen arrondissement of bisdom, een belangrijke rol in een overigens dirigistische aanpak. Door die omstandigheden is West-Vlaanderen sinds het openen van het dossier niet aan bod gekomen. Ik kan dat alleen maar betreuren.

Deze vertraging was niet alleen het gevolg van de afkomst van sommige beleidsmensen en verantwoordelijken, maar had ook te maken met het feit dat in deze provincie gedurende jaren het noodzakelijke personeel niet beschikbaar was. De vraag hoe dat dan weer komt, is hetzelfde als de vraag naar de kip of het ei.

Sinds 1999 is echter een inhaalbeweging ingezet door onder meer de inzet van bijkomende medewerkers en het uitbesteden van deelopdrachten. Zo werd het archief- en literatuuronderzoek uitbesteed aan tijdelijk zelfstandige deskundigen.

Daar het redactiewerk voor de publicatie van de reeks *Bouwen door de Eeuwen heen* in Vlaanderen tijdrovend is, gaven mijn diensten en ikzelf er de voorkeur aan om het publicatieritme van deze reeks voor West-Vlaanderen tijdelijk te vertragen. Nu worden alle zeilen bijgezet om de inventarisatie van de resterende delen van de provincie te versnellen.

Het huidige personeelsbestand wordt niet uitgebreid. Ik ben immers tegelijk minister van Ambtenarenzaken. In het kader van het beter bestuurlijk beleid voor ambtenaren en personeelsplanning is beslist dat er geen bijkomende ambtenaren worden aangenomen. Ik moet dit principe dus in de eerste plaats zelf toepassen. In West-Vlaanderen wordt de

inventarisatie bijgevolg uitgevoerd met het personeelsbestand dat mij ter beschikking staat, maar voor 2008 zal ze niet voltooid zijn. Mocht de inventarisatie toch vroeger afgerond zijn, dan is dat een meevaller.

De inhaalbeweging wordt in deze provincie meer dan ooit gekoppeld aan een versneld beschermingsbeleid. Waar de inventaris werd afgerond, resulteerde dit in een snelle bescherming van het meest waardevolle erfgoed van de betrokken gemeente. Zo werd dit jaar de beschermingsprocedure opgestart of afgerond voor 65 monumenten in Blankenberge, 44 in Knokke-Heist, 132 monumenten en één stadsgezicht in Brugge, 81 monumenten en 1 stadsgezicht in Kortrijk en 21 monumenten en één stadsgezicht in Roeselare. Daarnaast werden nog tal van minder omvangrijke beschermingsdossiers opgestart of afgewerkt. Dat zijn onder meer 5 monumenten in Ingelmunster, een uitbreiding van het beschermde dorpsgezicht van De Concessie in De Haan, 10 monumenten en één dorpsgezicht in Gistel en 9 monumenten in Middelkerke.

Bovendien werd dit jaar, in samenwerking met het provinciebestuur, gestart met de thematische inventarisatie van het vlaserfgoed in de Leiestreek. Als wij er nog tien jaar mee wachten is dat erfgoed immers verdwenen. Het meest kwetsbare erfgoed wordt eerst aangepakt en daar horen de materiële getuigenissen uit de Eerste Wereldoorlog bij. Zij zijn in principe als werelderfgoed aanvaard. Dat is een signaal voor de hele wereld en de Westhoek komt daarmee op de wereldkaart te liggen. Er moet wel nog een dossier worden opgemaakt en dat vergt enorme inspanningen.

Gemeenten waarvan de inventarisatie nog niet is voltooid, kunnen een beroep kunnen op de Vlaamse overheid en in het bijzonder op de medewerking van de afdeling Monumenten en Landschappen. In 2003 zal er bijzondere aandacht worden besteed aan het uitwerken van beheersovereenkomsten voor beschermde monumenten en stads- en dorpsgezichten, in samenspraak met de betrokken partners en dus in de eerste plaats de gemeenten.

Het doel van deze beheersovereenkomsten bestaat erin de betrokken gemeenten de mogelijkheid te bieden mee vorm te geven aan het actieve beheer van het beschermde patrimonium en zelf, op basis van voorschriften opgenomen in beheerscontracten, advies aan de betrokken eigenaars te verstrekken. Alle gemeenten in West-Vlaanderen, ook deze waarvan de inventaris nog niet is afgerond, kunnen een beroep doen op de cel Monumenten en Land-

Van Grembergen

schappen voor de uitbouw van hun monumenten- en onroerend erfgoedbeleid.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Ik dank de minister voor zijn deskundig antwoord. Ik denk vooral aan het platteland met kleine gemeenten. De opsomming gaat vooral over steden. Ik denk concreet aan Oeselgem, een kleine gemeente met een kerk die aan de Vierfrontenbrug grenst. Dit erfgoed is even prioritair als het vlas. Als de ambtenaren met de nodige gedrevenheid aan de slag gaan, zullen wij misschien nog voor 2008 deze taak kunnen beëindigen.

Minister Paul Van Grembergen : Niets verhindert de gemeenten een initiatief te nemen. Als zij merken dat hun patrimonium wordt bedreigd, kunnen zij dit melden aan onze diensten. Ik weet hoe terughoudend sommige gemeenten optreden ten aanzien van eigenaars. Het gaat hier om een algemeen Vlaams belang en onze diensten kunnen hier de nodige initiatieven nemen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jo Vermeulen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toekomst en de rol van de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen en de concertzalenproblematiek in het algemeen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vermeulen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toekomst en de rol van de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen en de concertzalenproblematiek in het algemeen.

De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, gisteren zei ik u in het kader van de bespreking van het Stedenfonds dat ik in een zijstraat van de Turnhoutsebaan woon. Welnu, wanneer men die straat ten einde loopt, richting centrum, dan ligt daar aan de linkerkant de Koningin Elisabethzaal. Deze zaal ligt in het hart van de stad, op het Astridplein. Het is een belangrijke concertzaal, en wat het klassieke repertoire betreft ei-

genlijk de enige van die capaciteit in de regio. Ze is evenwel eigendom van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen, waarmee de Vlaamse regering nu een beheersovereenkomst heeft afgesloten. In die overeenkomst staat zeer uitdrukkelijk dat er zal moeten worden bepaald of Antwerpen behoefte heeft aan een grote concertzaal en, zo ja, hoe de Koningin Elisabethzaal deze potentiële behoefte kan invullen. De vraag is duidelijk gesteld : er moet iets mee gebeuren. Ondertussen heeft de maatschappij zelf de vrijheid om de zaal zo commercieel mogelijk uit te baten en een aantal financiële middelen te genereren die men daar zeer goed kan gebruiken.

Daarnet zei u in verband met een ander dossier : als we nog tien jaar wachten, dan is het weg. Dat geldt ook enigszins voor de Koningin Elisabethzaal. Als we te lang wachten voor er duidelijkheid komt, dan zou het wel kunnen dat ze verloedert, dat de commerciële invulling zo groot is of dat er zo veel gegadigden staan. De zaal ligt immers op een toplocatie, zeker wanneer de HST er komt. Ze ligt in het centrum, bij de winkels, de tavernes en de uitgaansbuurt, dus bij alles wat van betekenis kan zijn in een stad. Daarom is het belangrijk dat er een visie op wordt ontwikkeld. U zult wellicht weten dat ook de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde daarvoor vragende partij is. Die maatschappij heeft nu het Flanders Congress & Concert Centre, dat ze zo goed en zo kwaad het kan, wil uitbaten met de middelen die er zijn. Uiteraard moet dit ook iets kunnen opbrengen. Het lijkt me belangrijk dat dit niet alleen onder de verantwoordelijkheid van de Maatschappij voor Dierkunde zou vallen. De regering moet daar, samen met de stedelijke en provinciale overheden, tot een visie komen, en tot een plan op korte en lange termijn over de vraag wat we met die zaal van plan zijn. De zaal is toe aan renovatie. Als we dit te lang laten aanslepen, zou dit wel eens onomkeerbaar kunnen worden.

Het probleem is ruimer in die context. Welke zalen en welke noden zijn er, zowel voor klassieke muziek als voor musicals of congressen ? In het Antwerpse is er een aanbod aan zalen van diverse grootte en met diverse mogelijkheden. Sommige, zoals de Stadsschouwburg met zijn toneeltoren, zijn prima uitgerust voor grote producties. De Elisabethzaal is dat niet, maar is dan weer beter uitgerust voor klassieke concerten. De provinciale Arenbergschouwburg is kleiner en geschikt voor kleinkunst. Deze schouwburg probeert zich ook zo te profileren. Uit een analyse van het veld zal blijken wat nu de taak is van de Elisabethzaal en of er

Vermeulen

nood aan is. Wellicht moeten ook de Opera en de Singel worden opgenomen in die analyse.

U weet dat er ook mensen zijn die dromen van een concertzaal of een congrescentrum op 't Eilandje. Iedereen is vrij om te dromen wat hij wil. Zo heeft elke stad en elke schepen, minister of andere bewindspersoon zijn dromen. De Elisabethzaal is zo belangrijk, heeft zo veel troeven, is zo mooi gelegen dat het spreekwoord 'beter één vogel in de hand dan tien in de lucht' hier van toepassing is, zeker als die vogel een nachtegaal is en zo mooi klinkt als de Elisabethzaal.

Mijnheer de minister, welke rol ziet u weggelegd voor de Elisabethzaal als klassieke concertzaal? Bent u bereid om overleg te organiseren? Ik wil duidelijk zijn: deze vraag is geen vraag om geld, maar wel om visie en duidelijkheid. Eerst moet die visie er zijn. Dan zullen er plannen en afspraken moeten worden gemaakt. Welke verantwoordelijkheid ziet u voor zichzelf en de regering om voldoende kwalitatief hoogstaande concertzalen in Vlaanderen te behouden? Ik stel die vraag omdat er natuurlijk nogal wat gegadigden zijn. Ik vermoed dat toch. Het kan niet anders. Die gegadigden zullen gaan van het culturele genre tot het recreatieve genre en hotels. De locatie is immers te mooi om die kans voorbij te laten gaan en wij moeten terzake dan ook een beschermende en verduidelijkende rol spelen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil eerst een opmerking maken die buiten het bestek van deze vraag valt. Twee van de vragen die vandaag worden gesteld zijn in de pers verschenen. Ik waardeer het enorm dat uw medewerkers niet in de pers hebben geantwoord, maar tot vandaag hebben gewacht om het antwoord te geven. Als iets goed is, dan mag dat ook eens worden gezegd. Dat wil ik dan ook met heel veel overtuiging doen.

Ik sluit me aan bij de vraag van de heer Vermeulen. Ik had deze vraag ook al naar voren gebracht bij de begrotingsbesprekingen. Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om erop te wijzen dat we telkens opnieuw met hetzelfde probleem worden geconfronteerd, namelijk het kerntakendebat binnen de culturele sector. Het gaat hier over de afbakening van de verantwoordelijkheid van stad, provincie en de Vlaamse Gemeenschap, niet alleen

qua werking en het uitvoeren van culturele opdrachten, maar ook qua infrastructuur. Ik heb er begrip voor wanneer men zegt dat de Elisabethzaal een belangrijke functie vervult in Antwerpen en dat dit de middelen overstijgt van het onmiddellijk verantwoordelijke niveau.

Hoewel ik erken dat de middelen enorm zijn gestegen, blijven ze sowieso beperkt en zijn er heel veel noden in Vlaanderen. Dat kerntakendebat moet er dus komen. Oplossingen en verbintenissen ad hoc zullen steeds met zich meebrengen dat anderen zich in dezelfde situatie wanen en hetzelfde zullen vragen. Er zal dus sprake zijn van een soort precedent om eenzelfde regeling af te dwingen. Ik wacht met aandacht uw antwoord af, maar ik meen dat dit verhaal vandaag niet afgerond is, noch voor de werking, noch voor de infrastructuur, noch voor de opdrachten, zoals men soms ten onrechte stelt. Dit moet dringend worden afgerond.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, de Elisabethzaal is inderdaad gelegen op een schitterende locatie, vlakbij het majestueuze station, de zoo en het hele vernieuwingsproject van het Astridplein, de Jacob Van Arteveldestraat, De Carnotstraat, de Dambruggestraat en de wijken daarrond. Het is ook een schitterende zaal. Ik meen me te herinneren dat in die zaal 'My Fair Lady' is opgevoerd, met Denise Deweerdt. Dat is meer dan 20 jaar geleden. Het is een van de weinige concertzalen in ons land die in staat zijn om grote symfonische orkesten op een kwaliteitsvolle manier te ontvangen.

Vorige week zondag nog heeft het Filharmonisch Orkest van Heidelberg er een schitterende opvoering gegeven. Behalve de filharmonie maakt ook het orkest van de Vlaamse Opera regelmatig gebruik van de zaal. De Elisabethzaal is echter in privé-handen, waarmee ik de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde bedoel, die dit beheert. Als gevolg wordt de zaal verhuurd aan tal van andere activiteiten, waaronder zeer veel commerciële. Zo is Studio 100 een vaste klant. Het is u niet onbekend dat de kleinkinderen en de achterkleinkinderen er naar Gert en Samson gaan kijken. Het gevolg hiervan is enerzijds dat deze zaal een erg onduidelijk, heterogeen profiel heeft. Anderzijds durft men er wel eens meerdere activiteiten tegelijk te organiseren, die dan de klassieke concerten verstoren. Het is echter zo dat er in Vlaanderen nood is aan een zaal voor het veeleer populaire werk, en dan beantwoordt de Elisabethzaal wel

Van Grembergen

aan die nood. Ik zal me dus vandaag niet vastpinnen op een definitief profiel dat de Elisabethzaal zou moeten aannemen. Daarover is er nader onderzoek noodzakelijk. Naar wat ik heb ervaren is het een zaal met een uitstekende akoestiek en kunnen de aanwezigen er vrij comfortabel naar de uitvoeringen luisteren.

U vraagt of ik bereid ben een overleg te organiseren met de diverse overheden en de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde, om op korte termijn een visie te ontwikkelen. Uiteraard ben ik bereid om rond de tafel te gaan zitten. Maar ik moet u toch zeggen dat de Vlaamse Gemeenschap in Antwerpen met deSingel over een eigen en zeer deeglijke concertinfrastructuur beschikt.

Verder dragen wij ook de verantwoordelijkheid voor de infrastructuur van de opera. Er is in zeer zware investeringen voor de opera voorzien. De ombouw van de scène zal miljoenen kosten.

Ik wil dus wel met de maatschappij aan tafel zitten, maar ik wil niet de gangmaker spelen en de financieringsproblemen op mij nemen. Wie leidt, wordt dikwijls ook de betaler. Op dit ogenblik heb ik daarvoor geen middelen. Ik wil mee aan tafel schuiven en de ervaring van mijn kabinet en administratie inbrengen. Ik denk echter niet dat wij voor de oplossing zullen zorgen.

Hoe wil ik ervoor zorgen dat Vlaanderen over kwalitatief hoogstaande concertzalen beschikt? De Vlaamse regering is zich zeer bewust van de noodzaak aan goede concertzalen in Vlaanderen en heeft daartoe al de nodige inspanningen gedaan. Denken we aan het Concertgebouw in Brugge, de Bijloke en het eventuele Muziekforum in Gent en deSingel in Antwerpen. De investeringen in het Concertgebouw van Brugge waren erg zwaar. Verder betalen we 80 miljoen frank voor de uitbating ervan. Er is nog niets definitiefs toegezegd inzake het Muziekforum. Er is sprake van een investering van 2 miljard frank, waarvan 21 miljard frank zou worden betaald door de Vlaamse Gemeenschap, een half miljard door de provincie en hetzelfde bedrag door de stad.

deSingel heeft ook bekommernissen en ambities. Vlaanderen heeft nood aan contact met buitenlandse kunstenaars inzake symfonie- en operaproductie en ook op het vlak van de podiumkunsten. deSingel speelt op dat vlak een rol, en dat kost allemaal ongelooflijk veel geld. Of er nog plaats is voor bijkomende concertzalen zullen we – binnen

de beperkingen van de middelen – in principe positief beantwoorden. Ik zeg niet dat de Koningin Elisabethzaal niet in het rijtje thuishoort, maar ik kan vandaag geen financiële verbintenissen aangaan.

We blijven streven naar het realiseren van goed uitgeruste concertzalen in Vlaanderen. In dit verband kan er onder meer worden gewezen op een aantal cultuurcentra die goed uitgerust zijn om kleinere en middelgrote orkesten te ontvangen, zoals Tongeren, Hasselt, Turnhout, Kortrijk, Brugge, Bornem, Sint-Niklaas en Roeselare. Verder stel ik vast dat in Brussel het privé-initiatief de renovatie van de Flageystudio's heeft mogelijk gemaakt. Men zegt me dat daar de beste akoestische ruimte ter wereld beschikbaar is.

In Brussel zijn er nog andere zware dossiers, zoals de KVS. Brussel is de bouwheer van de KVS. Er zijn echter veel problemen met de ondergrond, en er zijn belangrijke bijkomende werken nodig. De VGC is daarbij betrokken, en tegenover de VGC hebben we een aantal verbintenissen die we moeten honoreren. Verder zijn er nog de Beursschouwburg en het Paleis voor Schone Kunsten. Het PSK is de voorbije generaties in handen geweest van de 'belgitude', met alle voor- en nadelen. Brussel is onze hoofdstad, en daarom moet ook Vlaanderen in de etalage van het PSK worden geplaatst.

Ik denk dat er in Vlaanderen de voorbije 20 jaar reuzenstappen voorwaarts zijn gezet, en dat we niet de indruk mogen wekken dat de Vlaamse regering niets zou hebben gedaan. Toch zal dit een blijvende aandacht vergen. Een gesprek met de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde over de rol van de Koningin Elisabethzaal is mogelijk. Het maatschappelijk draagvlak voor de grote concertzalen is er maar als ze hun rol vervullen en als het publiek daarvoor warm loopt. Zo niet zullen de beleidsverantwoordelijken in een teruggetrokken rol worden gedrongen, en dat laatste wil ik niet.

Wat het kerntakendebat betreft, zijn de teksten over de beleidsdomeinen Cultuur, Jeugd, Media en Sport opgesteld. Er is een afspraak over een concept, met inbegrip van het probleem van de infrastructuur. Deze teksten zijn evenwel niet formeel goedgekeurd in een akkoord met de provincie, de VVSG en het Vlaams Gewest. Wellicht gebeurt dat medio december. Ik hoop in elk geval dat we daarin slagen. Het financiële hoofdstuk is in elk geval nog verre van uitgepraat. De principes zijn duidelijk. Iedereen is het erover eens dat monumentenzorg een zaak van algemeen Vlaams belang wordt, maar hoe moet ik het aandeel van de steden en de provincie betalen? Waar moet ik de middelen

Van Grembergen

halen ? Zullen de provincies en de steden en gemeenten geld vrijmaken voor die projecten ? Als dat geld uit het Gemeentefonds moet komen, dan weet ik bij voorbaat dat ik dat gevecht zal verliezen.

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Ik verwacht hier van de minister geen klant en klare toekomstvisie. Daarover moet immers goed worden nagedacht. We kunnen wel zeggen dat de Koningin Elisabethzaal een grote aantrekkingskracht op het publiek uitoefent.

De piepjonge mensen vinden we eerder in een commerciële context terug. Studio 100 krijgt massa's jongeren over de vloer. Het oudere publiek wordt vooral door matinees en dergelijke bereikt. Er is met andere woorden een belangrijk maatschappelijk draagvlak. Ik ben er trouwens van overtuigd dat dit draagvlak in de toekomst nog belangrijker zal worden.

We moeten niet enkel rekening houden met de zalen. We moeten tevens rekening houden met de orkesten. De filharmonie is een door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd orkest. Dit orkest kan enkel functioneren indien het over een geschikte zaal beschikt. In zijn antwoord heeft de minister naar verschillende zalen verwezen. Het lijkt me een goed idee om al deze zalen bij het debat te betrekken.

Er is soms discussie over de capaciteit van de zalen. DeSingel is veel kleiner dan de Koningin Elisabethzaal. Er is soms discussie over de infrastructuur. De vraag is of we een zaal die geschikt is voor operavoorstellingen en die over toneeltorens en andere technische infrastructuur beschikt ook voor concerten moeten gebruiken. We moeten nagaan hoe we alle zalen optimaal kunnen laten functioneren.

Hetzelfde geldt voor Studio 100. Misschien kan Studio 100 in de Stadsschouwburg worden ondergebracht. Deze zaal beschikt alleszins over de nodige infrastructuur. Indien we overal in een gelijkaardige infrastructuur voorzien, besteden we misschien onvoldoende aandacht aan een aantal voor de hand liggende functies. Dit geldt ongetwijfeld voor heel wat concertzalen.

De minister heeft daarnet verklaard dat er nog geen definitieve visie is. Ik kan dat aanvaarden. Ik heb het heel wat moeilijker met het doorschuiven van de hete aardappel. Tenslotte bevindt elke overheid zich in dezelfde positie.

Volgens de minister wordt de sturende partij gemakkelijk de betalende partij. Dit geldt evenwel ook voor het stedelijk en voor het provinciaal niveau. Het stads- en het provinciebestuur hebben geen budgettaire overschotten. Aangezien de Vlaamse regering die al evenmin heeft, zal de discussie over geld en over financiële verantwoordelijkheden de eerste jaren sowieso niet worden gevoerd. Dit betekent evenwel niet dat we geen visie op de infrastructuur en op de invulling hoeven te ontwikkelen. Hierbij moeten we rekening houden met de behoeften van de orkesten.

Ik zou de minister willen aansporen om wat meer initiatief te nemen. Op vergaderingen doet zich immers vaak hetzelfde verschijnsel voor. Mensen durven vaak niets voor te stellen omdat ze willen vermijden dat ze hun eigen voorstel zelf moeten uitvoeren. Dit typische mechanisme zorgt ervoor dat mensen vaak hun mond houden.

In dit verband kunnen we ons dit evenwel niet permitteren. Elke overheid beseft dat ze over onvoldoende middelen beschikt om het probleem aan te pakken. Dit betekent evenwel niet dat het gesprek niet moet worden gevoerd. De minister van Cultuur lijkt me de aangewezen persoon om dit gesprek op gang te brengen. Ik wil er trouwens op wijzen dat de beheersovereenkomst duidelijk stelt dat er een visie moet worden ontwikkeld.

We moeten de zaak trouwens ook eens vanuit een andere invalshoek bekijken. Indien de zaal volgend jaar wordt verkocht, komt er op die plaats misschien een nieuw hotel of een nieuwe musicalzaal. Aangezien ik niet weet of dat nodig is, vind ik niet dat we dit zomaar mogen laten gebeuren. We moeten alleszins eerst nagaan of die behoefte bestaat.

Het betreft hier een prachtige, zinvolle locatie. We moeten nagaan hoe we die locatie zo goed mogelijk kunnen laten renderen. In plaats van de hete aardappel naar elkaar door te schuiven, moeten de verschillende betrokken overheden hierover de nodige gesprekken voeren. Het is mogelijk dat diezelfde overheden het in de toekomst over de financiële aspecten van de zaak zullen moeten hebben. Mevrouw Van Hecke heeft terecht opgemerkt dat tijdens die discussies zal moeten blijken wie welke taken op zich dient te nemen. Indien we die discussie nu al voeren, zullen we uiteindelijk met voldon-

Vermeulen

gen feiten worden geconfronteerd. Ik ben ervan overtuigd dat dit niemand gelukkig zou maken.

Deze laatste opmerking geldt uiteraard ook voor de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde, die zich uiteindelijk gedwongen zou zien om de zaal zo goed mogelijk te laten renderen. Tenslotte moeten de bezoekers van de dierentuin geen concertzalen subsidiëren. Hoewel er een duidelijk historisch verband is, gaat het hier om twee totaal verschillende activiteiten.

Mijnheer de minister, ik zou u graag wat meer initiatief aan de dag zien leggen. Dit betekent evenwel niet dat u verregaande engagementen moet aangaan.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Ik wil dit gerust bespreken. Ik wil me evenwel niet engageren. Ik ben ervan overtuigd dat we de komende drie jaar met heel wat financieringsproblemen en andere belangrijke dossiers zullen worden geconfronteerd.

De heer Vermeulen heeft terecht naar de gelijkenis met andere vergaderingen verwezen. Vaak moet de persoon die een punt op de agenda heeft geplaatst, dit zelf verder uitwerken. Ik wil me dan ook enigszins voorzichtig opstellen. Dit betekent evenwel niet dat ik geen gesprekken wil voeren.

De heer Jo Vermeulen : Mijnheer de minister, voor alle duidelijkheid, zult u dit gesprek voeren of zult u het organiseren ?

Minister Paul Van Grembergen : Ik zal een afspraak maken met de leiding van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Mevrouw Mieke Van Hecke treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de eventuele invoering van de cultuurkaart

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de eventuele invoering van de cultuurkaart.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche : Mevrouw de voorzitter, aangezien de cultuurkaart in De Morgen van deze ochtend uitgebreid aan bod is gekomen, zal ik me hier tot een korte uiteenzetting beperken. Iedereen weet waarover het gaat. Deze discussie loopt immers al enkele maanden. In augustus van dit jaar heeft de pers de cultuurkaart ontdekt. Er is toen heel wat over dit voorstel geschreven.

Ik ben het niet eens met het standpunt dat Cultuurnet Vlaanderen in De Morgen heeft ingenomen. Dit meningsverschil maakt het eigenlijk iets makkelijker om hier een aantal vragen te stellen.

Voor de mensen die nog het risico lopen een camelaploeg van Villa Politica tegen het lijf te lopen, zal ik snel even uitleggen wat de cultuurkaart precies is.

Twee jaar geleden hebben we in deze commissie een hoorzitting over de beruchte museumkaart georganiseerd. Het is blijkbaar onmogelijk om zoiets in Vlaanderen te organiseren. Er zijn in het verleden nochtans al heel wat initiatieven ontplooid. Heel wat van deze initiatieven zijn op stedelijk niveau georganiseerd. Aangezien de deelnemers met een halve krant moeten rondlopen, kan het initiatief van Openbaar Kunstbezit moeilijk een museumkaart worden genoemd. Het is blijkbaar zeer moeilijk om al deze systemen aan elkaar te koppelen. Naast de museumkaarten zijn er overigens nog andere initiatieven, zoals de 50+-kaart, het CJP en de verschillende op specifieke doelgroepen of culturele sectoren gerichte kaarten. Dit is de huidige stand van zaken.

Vandenbossche

Een cultuurkaart zou twee doelstellingen moeten verwezenlijken. Bij het opzetten van het initiatief moeten deze twee doelstellingen evenwel van elkaar gescheiden blijven. De cultuurkaart zou een registratiekaart moeten zijn die allerlei voordelen biedt. Ik pleit absoluut niet voor een kaart met 'big brother'-allures. Het is zeker niet de bedoeling na te gaan welke plaatsen iemand precies bezoekt. De cultuurkaart zou tevens een betaalkaart moeten zijn. Dit is uiteraard een heel ander verhaal. Aangezien we moeilijk een volledig nieuw systeem kunnen ontwikkelen, zullen we in dit verband met de huidige actoren op de betaalmarkt moeten overleggen.

Heel wat mensen die van verminderde toegangsprijzen kunnen genieten, willen niet met deze vermindering worden geassocieerd. Blijkbaar wordt het recht op een verminderd tarief vaak als een stigma ervaren. Aangezien het hier een volgetankte kaart voor cultuurmanifestaties betreft, zou de cultuurkaart dit probleem kunnen oplossen. Niemand zou immers kunnen zien hoe en door wie een cultuurkaart is volgetankt.

Nu ik de mogelijkheden en de doelstellingen van een cultuurkaart bondig heb geschetst, zou ik ook op een aantal problemen willen wijzen.

Er zijn een aantal kleinschalige stedelijke initiatieven. Er zijn een aantal initiatieven die zich op doelgroepen richten. Al deze initiatieven werken met een kaart. Het gebruik en de mogelijkheden van die kaarten kan evenwel sterk verschillen.

Ik heb deze ochtend in De Morgen gelezen dat Cultuurnet Vlaanderen de hele idee genegen is. De cultuurkaart vormt een zeer interessant cultuurmarketinginstrument. De cultuurkaart zou een drempelverlagend effect kunnen hebben. Cultuurnet Vlaanderen wijst er evenwel op dat de cultuurkaart niet enkel voordelen biedt. Er zijn blijkbaar een aantal logistieke en technische problemen. Het invoeren van de cultuurkaart zou uiteraard geld kosten. Uit de informatie waarover ik beschik, blijkt evenwel dat het hier geen overdreven kosten betreft. Het gaat om het plaatsen van ontwaardingstoestellen. De marktprijs van een dergelijk ontwaardingstoestel schommelt rond de 500 euro. Voor een culturele instelling betekent dit geen immense investering.

Wat de koppeling betreft, ben ik het niet eens met Cultuurnet Vlaanderen. Cultuurnet Vlaanderen zou vanuit de bestaande doelgroepen- en sector-

kaarten willen vertrekken. Dit lijkt me niet het juiste uitgangspunt. We kunnen beter vanuit een globale visie vertrekken. De bestaande kaarten laten zich makkelijk evalueren. Geen enkele kaart werkt naar behoren. Moeilijker is een evaluatie van de bestaande kaarten niet.

Wat de cultuurkaart betreft, zou de minister de nodige initiatieven moeten nemen. Ik beseft dat ik moeilijk kan vragen wat er al precies is gerealiseerd. Indien we willen nagaan hoe en wanneer een dergelijk systeem kan worden ingevoerd, lijkt een haalbaarheidsstudie me aangewezen.

De voorzitter : Mijnheer de minister, collega's, ik zou willen vragen de studie uit te breiden tot de vraag wat het beste instrumentarium is om de doelstelling te bereiken. Mijn kinderen bijvoorbeeld studeren in Gent. Daar bestaat het systeem van de cultuurcheques om studenten te laten proeven van dingen die ze anders nooit zouden zien. Met zo'n cultuurkaart kiezen ze zelf waar ze naartoe gaan. Ook mijn kinderen gaan daarop in, omdat het nu eenmaal op een aangename manier wordt aangeboden. Ik vraag dus naar het instrumentarium, want achter de doelstellingen van drempelverlaging en betere bekendheid stonden we al toen we de hoorzitting organiseerden.

Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Gembergen : Mevrouw de voorzitter, collega's, mijnheer Vandenbossche, ik heb met veel aandacht geluisterd naar uw vraag. Ik wil ook graag verder nadenken over wat u hebt gezegd. In afwachting kan ik u alvast voorlopig antwoorden als volgt.

De Vlaamse overheid besteedt inderdaad aanzienlijke middelen aan de ondersteuning van tal van culturele initiatieven, meestal onder de vorm van subsidies, deels ook door het opzetten van intermediaire initiatieven die de culturele sector specifieke ondersteuning kunnen bieden of zich zelfs rechtstreeks tot het publiek kunnen richten. Voorbeelden daarvan zijn de diverse sectorale steunpunten alsook transversale steunpunten zoals het vorig jaar opgerichte Cultuurnet Vlaanderen.

We willen echter verder gaan in deze ondersteuning en effectief middelen vrijmaken voor initiatieven die zowel de sector als geheel als het publiek ten goede komen, ook al omdat ze individueel en zelfs voor een gehele sector niet of nauwelijks haalbaar zijn. Een voorbeeld daarvan is alvast de ontwikkeling van een cultuurdatabank, waarin basisinformatie over het volledige culturele aanbod

Van Gembergen

in Vlaanderen voor het eerst zal worden verzameld en langs tal van kanalen, waaronder een Vlaamse cultuursite, door iedereen raadpleegbaar zal zijn. Dit initiatief zal reeds gedeeltelijk operationeel zijn eind 2003, en zal worden afgewerkt in het voorjaar van 2004.

Een Vlaamse cultuurkaart of -pas, zoals u in uw vraag aanhaalt, is eveneens een denkbaar initiatief waaraan de Vlaamse overheid haar steun zou kunnen verlenen. Zeker als het om een elektronische chipkaart gaat, is de investering voor individuele instellingen niet haalbaar, en mijns inziens evenmin opportuun, gezien de beperkte schaal. Vooraleer evenwel concreet in te gaan op de eventuele opportuniteit van een Vlaamse cultuurkaart wil ik er de nadruk op leggen dat zo'n kaart geen doel op zichzelf mag zijn. Het is en blijft een van de mogelijke middelen om bepaalde doelstellingen te bereiken.

Overigens bestaan er in Vlaanderen reeds tal van kaarten en passen waarmee bepaalde culturele doelstellingen worden beoogd. Een overzicht en een evaluatie van de bestaande kaarten en passen zou een belangrijk inzicht kunnen bieden in de effectiviteit ervan in het licht van de doelstellingen die de Vlaamse overheid ermee zou kunnen beogen op het vlak van publieksonderzoek, -werving en -binding. Bovendien hoeft er niet per se sprake te zijn van één enkele Vlaamse cultuurkaart, maar kunnen er afzonderlijke initiatieven voor bepaalde sectoren worden overwogen.

Het zal u bekend zijn dat niet alle sectoren meteen staan te springen om zo'n kaart in te voeren. Zo bijvoorbeeld organiseerde de commissie voor Cultuur enkele jaren geleden zelf een hoorzitting over de wenselijkheid van een Vlaamse museumkaart. Het advies van de sector leek toen veeleer in de richting te gaan van afwachten en afremmen dan van doorzetten.

Toch ben ik het idee van een of meer Vlaamse cultuurkaarten niet ongenegen. Trouwens, op mijn vraag maakt Cultuurnet Vlaanderen op dit ogenblik een eerste rapport over de wenselijkheid, haalbaarheid en zin of onzin van een Vlaamse elektronische cultuurkaart of een of meer Vlaamse sectorkaarten. Uit de tussentijdse resultaten daarvan blijkt nu al dat, als zo'n kaart door alle betrokkenen wenselijk wordt geacht, de uitwerking en invoering ervan met grote omzichtigheid zal moeten gebeuren. Een chipkaart biedt immers zoveel technische mogelijkheden dat het heel verleidelijk is in

dat instrument de oplossing te zien voor alle problemen. Vooral de kosten-batenanalyse is in dat opzicht heel belangrijk.

Ik waarschuw ook voor een te groot optimisme. Ik neem graag uw voorbeeld dat de cultuurkaart kan worden gebruikt om het participatiedebat een objectieve grondslag te geven. U hebt gelijk dat er te weinig correct en duidelijk cijfermateriaal bestaat over de cultuurparticipatie in Vlaanderen. Zoals bekend hebben we juist daarom aan het Steunpunt Recreatief Vlaanderen de opdracht gegeven een continu en grootschalig cultuurparticipatieonderzoek op te zetten, afgestemd op en vergelijkbaar met wat in Nederland gebeurt. We hopen dat dit onderzoek, samen met andere onderzoeken, het nodige cijfermateriaal en de nodige analyses zal aanreiken om het participatiedebat te objectiveren.

Gesteld dat een Vlaamse cultuurkaart daarvoor een goed meetinstrument zou zijn – wat nog de vraag is –, dan nog is het een utopische vooronderstelling dat iedereen een cultuurkaart zou bezitten en die altijd en overal zou gebruiken. Als de gegevens dan nog op een juiste manier zouden worden gecentraliseerd, dan zouden we inderdaad beschikken over een krachtig meetinstrument, zij het louter kwantitatief.

Daartegenover staat dat de voorwaarden om dit te bereiken gigantisch zijn. Er zouden 6 miljoen chipkaarten nodig zijn, naar rato van 1 euro per stuk. Er zouden terminals noodzakelijk zijn in alle culturele instellingen en bij alle culturele organisaties. Er zouden verbindingen moeten zijn tussen de terminals en een centrale databank, een afzonderlijke organisatie om alles in goede banen te leiden, enzovoort. Dit alles maakt dit tot een bijzonder dure en onzinnige operatie. Er staat nog een ander woord in mijn tekst, dat ik liever niet lees, maar het gaat om de uitzonderlijke kosten die het met zich zou meebrengen. (*Gelach*)

Daarnaast moeten er ook nog inspanningen worden geleverd om iedere Vlaming ertoe aan te zetten zijn cultuurkaart altijd en overal te gebruiken. U wees erop dat de investering in een cultuurkaart nog andere mogelijkheden kan bieden dan het verzamelen van participatiegegevens, meer bepaald op het vlak van de aantrekking van het publiek. Binnen- en buitenlandse onderzoeken tonen inderdaad aan dat cultuurkaarten allerhande een belangrijke functie kunnen hebben bij bijvoorbeeld klantenbinding en klantenwerving. Zulke kaarten zijn veelal gratis of tegen een lage prijs verkrijgbaar. Het moeten ook niet per se chipkaarten zijn,

Van Gembergen

maar het spreekt voor zichzelf dat die bijkomende mogelijkheden bieden.

Ik acht het inderdaad aangewezen – en dat is essentieel – dat het idee verder wordt onderzocht, en dat bestaande ervaringen in binnen- en buitenland mee in overweging worden genomen.

Ook op het vlak van de problematiek van de ticketing neem Cultuurnet Vlaanderen het initiatief, samen met het internationaal netwerk Audience of Europe, de nieuwste technologieën en strategieën in kaart te brengen. De chipkaart is daarbij een van de aspecten, naast vele andere.

Ik ben kortom niet a priori tegen de invoering van een Vlaamse elektronische cultuurkaart, maar we moeten het concept wel heel grondig bestuderen. Vooreerst moeten we de doelstellingen duidelijk formuleren. Vervolgens moeten we bekijken met welke middelen en initiatieven we deze doelstellingen kunnen bereiken. Ten slotte dienen we na te gaan in hoeverre een Vlaamse cultuurkaart, al dan niet elektronisch, een relevant instrument zou kunnen zijn, en onder welke voorwaarden.

We zullen dit blijven volgen. We wachten het rapport van Cultuurnet Vlaanderen af, en bepalen vervolgens de volgende stap.

De voorzitter : De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche : Mijnheer de minister, ook ik zal hier lang over nadenken. Ik begrijp dat er een haalbaarheidsstudie komt. Op dit moment zijn er heel veel chipkaarten op de markt, en ze zijn wijd en zijd verspreid. Een goed voorbeeld is de SIS-kaart, die trouwens iedereen bezit. Er zijn ook bibliotheekkaarten in omloop, en de universiteiten hebben een initiatief genomen om voor de studentenkaarten met zo'n systeem te werken. Her en der lopen er initiatieven naast elkaar.

Is het, gezien de veralgemeende aanwezigheid van zulke geautomatiseerde systemen, dan zo'n onoverkomelijke zaak ? Er zijn sectoren die het wél kunnen, bijvoorbeeld de banksector. Ik heb nog nooit cijfergegevens over de kosten ervan gezien.

Minister Paul Van Grembergen : Essentieel is de haalbaarheidsstudie. We zullen u dat document bezorgen als het klaar is. Op basis daarvan kunnen we de discussie voortzetten. Ik zie er de voordelen van in, maar een vergelijking met de privé-sector,

of zelfs met de SIS-kaart, gaat niet echt op. De lasten worden in dat geval altijd gedragen door de houder van de kaart. Daartegenover staat dat de overheid uitnodigt zo veel mogelijk deel te nemen aan cultuur. Het publiek draagt altijd een deel van de lasten, maar de overheid draagt een ander deel om de drempel zo laag mogelijk te houden. Laten we echter niet vooruitlopen op de resultaten van de haalbaarheidsstudie.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandebossche tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de bestemming van de Bottelarij

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandebossche tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de bestemming van de Bottelarij.

De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche : Mijn vraag is kort. Het gebouw waarin de Bottelarij op dit ogenblik huist, wordt gehuurd. In Brussel wordt door de Vlaamse overheid naar infrastructuur gezocht. Ik herinner mij de affaire Kladaradatch. Ik vernam dat de Bottelarij te koop staat, van zodra het gezelschap weggaat. Zijn er plannen om dit gebouw aan te kopen ? Het is privé-eigendom, maar de prijs zou niet exorbitant hoog liggen in vergelijking met panden in andere Brusselse wijken.

– *De heer Jos Stassen, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijn antwoord zal eveneens zeer kort zijn. De middelen zijn uitgeput. De Vlaamse Gemeenschap investeert reeds in de Beursschouwburg en de KVS. In beide gevallen liggen de kosten veel hoger dan oorspronkelijk geraamd. Ik zie deze evolutie met lede ogen aan, want ze legt beperkingen op aan het budget voor infrastructuur voor de eerstkomende jaren.

Van Grembergen

Het gebouw zelf stelt ook problemen. De ruimte is interessant voor voorstellingen, workshops, tentoonstellingen en voor het herbergen van allerhande kunstklassen uit het Brusselse, maar is niet optimaal gelegen. De buurt zorgt voor problemen. Het komt wel voor dat een bepaalde infrastructuur er mee toe bijdraagt dat een buurt wordt geherwaardeerd. Als we het gebouw willen aankopen, moet eerst een totaalconcept over de werking in de Molenbeekse buurt worden uitgewerkt en moeten we nagaan of dit sociaal-maatschappelijk relevant is.

De middelen zijn evenwel zeer beperkt. Er moeten nog een aantal initiatieven worden gerealiseerd, zoals het Vlaams-Nederlands Huis met Europese uitstraling in het centrum van Brussel. In de Arenbergstraat wordt eveneens een pand voor jeugdwerking aangekocht. Op dit ogenblik overweeg ik de aankoop van de Bottelarij dus niet.

De heer Dany Vandebossche : Ik dank de minister voor zijn duidelijk antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het jeugdruimteplan van de gemeenten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Gysbrechts tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het jeugdruimteplan van de gemeenten.

De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze vraag komt voort uit de toetsing van sommige jeugdruimteplannen aan de praktijk. Bij nader onderzoek blijkt dat die jeugdruimteplannen heel verschillend werden opgemaakt.

Welke interpretatie moet men hanteren bij de opmaak van een jeugdruimteplan ? Men moet immers rekening houden met het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 betreffende het jeugdruimtebeleid. In artikel 3, punt 2 van

dit besluit wordt een beschrijving van de bestaande situatie gevraagd. Artikel 8 vermeldt de wijze waarop concrete acties worden getoetst aan allerlei wettelijke bepalingen en politieverordeningen inzake veiligheid en hygiëne, en de beperking van de geluidsoverlast. Wij keken een aantal ruimteplannen in en constateerden een aantal verschillen. Sommige plannen bevatten een eenvoudige opsomming van gebruikte lokalen. Andere plannen vermelden de vereniging, het lokaal en het adres en beantwoorden vragen van veiligheid, hygiëne of geluidsoverlast. Daar worden dan quotaties aan verbonden.

Wat verwacht u concreet van de beschrijving van een bestaande situatie ? Volstaat een opsomming van de lokalen ? Moet er een beoordeling van de kwaliteit van de veiligheid bij ? Sommige jeugdruimteplannen doen dat. Wie staat in voor de toetsing aan de wettelijke bepalingen of wie draagt de verantwoordelijkheid ? In welke mate draagt het gemeentebestuur via de goedkeuring van dit jeugdruimteplan enige verantwoordelijkheid ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, er zijn inderdaad nogal wat verschillen tussen de jeugdruimteplannen van de gemeentebesturen. Dat is ook normaal. Het is immers zo dat elke gemeente een jeugdruimteplan moet opmaken, rekening houdend met de verzuchtingen van kinderen, jongeren en het jeugdwerk. Het zou me dus verbazen dat de aldus geformuleerde noden overal gelijk zouden zijn. Ook de ambities van de verschillende gemeentebesturen op het vlak van jeugdwerkbeleid zijn niet altijd even groot.

Toch loopt er wel een rode draad door de jeugdruimteplannen. Men komt namelijk in het overgrote deel van de gevallen enkel toe aan expliciete jeugdruimte, namelijk de ruimte die uitdrukkelijk voor kinderen en jongeren bedoeld is. Er is in de jeugdruimteplannen veel minder aandacht voor de impliciete jeugdruimte, namelijk die jeugdruimte die door kinderen en jongeren wel wordt gebruikt, maar niet uitdrukkelijk aan hen is toegewezen. Een voorbeeld van dergelijke impliciete jeugdruimtes zijn bijvoorbeeld de grote knooppunten van het openbaar vervoer. Bus- en treinstations worden heel dikwijls door jongeren als ontmoetingsruimte gebruikt.

Ook over de beperkte invulling van de impliciete jeugdruimte maak ik me niet echt ongerust. Jeugd-

Van Grembergen

ruimte als beleidsaandachtspunt is immers een recent gegeven. Ik beseft ten volle dat het hier om een groeiproces gaat. De door de Vlaamse overheid gepubliceerde werken die recentelijk over het thema verschenen zijn en de studiedagen die hierover plaatsvinden, moeten ervoor zorgen dat zowel jeugdwerkers als ruimtelijke planners geleidelijk aan gewapend zijn om ook de impliciete jeugdruimte aan te pakken.

Het volstaat dus niet gewoon een opsomming te geven van de bestaande jeugdwerklokalen. Wel is het de bedoeling dat een zo breed en volledig mogelijk beeld wordt geschetst van de voorzieningen in de gemeente. Enerzijds moet de formele jeugdinfrastructuur in beeld komen, met op de eerste plaats de jeugdwerkinfrastructuur, de jeugdbewegingslokalen, de jeugdhuizen, de speelpleininfrastructuur, de atelierruimte, een bivakhuis, en met op de tweede plaats de andere expliciete infrastructuur voor alle kinderen en jongeren, zoals de buurtspeelpleintjes, de speelbossen, de skateparken, het jeugdcentrum, maar ook de schoolinfrastructuur, de kinderopvang, de speeltuinen en de jeugdcafés.

Anderzijds moet het jeugdruimteplan ook aandacht besteden aan de impliciete jeugdinfrastructuur. Dat kunnen parken zijn, de straten en pleinen, de parkings, de zwembaden, de openluchtzwembaden, de sportcentra, de winkelcentra, de bioscopen, de dancings en de stations. Met andere woorden, het gaat hier om de informele ontmoetingsplekken van kinderen en jongeren.

Met artikel 3, paragraaf 2, punt 1 wordt dus een objectieve beschrijving gevraagd van de bestaande toestand. Het gaat dus om een feitelijke situatie. Hierbij kan een beoordeling worden gevoegd, maar dit is niet verplicht. Men hoeft dit dus niet te beoordelen of te zeggen of het opportuun is of niet. Men doet bijna cartografisch een beschrijving van alles wat zich in het kader van het jeugdwerkbeleid en het jeugdbeleid in de gemeente bevindt.

Met het oog op het formuleren van de doelstellingen is het dan zeker zinvol om de te verbeteren punten goed aan te geven. Eerst gebeurt dus een bijna cartografische invulling. Daarna begint men met een tweede lijn : de verbeteringssituaties die best worden aangegeven. Er wordt wel gevraagd dat de behoeften van het jeugdwerk en van de kinderen en de jongeren van de gemeente worden weergegeven.

Wie staat nu in voor de toetsing van de wettelijke bepalingen ? Ook dat was een van uw vragen. In het jeugdruimteplan moet de gemeente beschrijven hoe de concrete acties zullen worden getoetst aan allerlei wettelijke bepalingen en vorderingen. Het is echter de gemeente zelf die verantwoordelijk blijft voor de uitvoering hiervan. De gemeente moet ervoor zorgen dat haar infrastructuur beantwoordt aan de geldende wettelijke bepalingen met of zonder jeugdruimteplan. Ik wil er in deze op wijzen dat de gemeentebesturen zichzelf met allerlei politieverordeningen dikwijls strengere bepalingen opleggen dan de federale of de Vlaamse overheid.

Met de goedkeuring van het jeugdruimteplan geeft de Vlaamse Gemeenschap een goedkeuring voor de subsidiëring van de uitvoering van het jeugdruimteplan. Het uiteindelijke doel van het jeugdruimteplan is inderdaad onder meer het verbeteren van de kwaliteit en de veiligheid van de jeugdinfrastructuur, maar het gemeentebestuur bepaalt autonoom hoe men dit zal aanpakken, alsook wat de prioritairere acties zijn. De gemeente draagt dus in deze de verantwoordelijkheid.

De voorzitter : De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw omstandig antwoord.

Daar was nood aan bij de mensen die in de diverse gemeenten bezig zijn met het jeugdwerk en deze jeugdruimteplannen. Vooral gelet op de verschillen die er toch wel waren bij een aantal van die plannen bevat uw antwoord, mijnheer de minister, een aantal interessante gegevens die voorheen niet duidelijk waren voor veel opstellers van deze plannen. Sommige zullen hun jeugdruimteplan al wat kunnen aanpassen aan de hand van uw antwoord.

Wat de gemeentelijke lokalen betreft, is de verantwoordelijkheid van de gemeente duidelijk. In andere lokalen gelden natuurlijk de politiereglementen, waarbij de gemeente, de burgemeester en de politie uiteraard ook hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Met mijn vraag wou ik vooral duidelijk maken waar de verantwoordelijkheden liggen en er eventuele discussiepunten zijn als men die opsommingen gaat maken.

Mijnheer de minister, u hebt nu gezegd dat er eerst een cartografische invulling moet komen, en dan de verbeteringssituaties. Soms werd echter niet zo cartografisch te werk gegaan, maar kregen de lokalen meteen al een beoordeling. Dat probleem valt nu dus enigszins weg. Het gaf me geen goed gevoel

Gysbrechts

dat die beoordelingen meteen werden gegeven. Op wat was dat immers gestoeld ? Wie heeft dat gedaan ? Waren dat de mensen die met het plan bezig zijn ? Waren het de jeugdverenigingen zelf die uitspraken deden over de veiligheid van hun lokaal ?

Naderhand staat dat natuurlijk in een plan, dat door de gemeenteraad wordt goedgekeurd. Ik had dus het gevoel dat men daar iets te ver in ging, en dat dit niet de bedoeling kon zijn. Het antwoord van de minister is dus een grote hulp bij het opmaken van plannen in een juiste context, zonder dat men zich nodeloze problemen op de hals haalt.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Er kunnen natuurlijk een aantal diensten worden aangesproken. Er kan bijvoorbeeld een beroep worden gedaan op de brandweerdiensten en op hun kennis van veiligheid en risico's. Als jeugdbewegingen het moeilijk hebben om dit alleen te beoordelen, kunnen ze een beroep doen op de jeugddienst. Daar kunnen afspraken over worden gemaakt, en dat kan worden gecoördineerd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.53 uur.*
